

Ga 16,12-15

Chú giải của Noel Quesson

Kinh Thánh không công bố lần nào từ trù tượng, “Chúa Ba Ngôi” cả. Kinh Thánh cũng không bao giờ định nghĩa như ngôn ngữ duy lý Hi Lạp sẽ làm, là có “Ba Ngôi vị trong Thiên Chúa duy nhất. Mầu nhiệm cố yếu nhất trong Thiên Chúa không được mạc khải bằng những công thức nhưng nhờ các sự kiện Cựu ước chỉ nói về Thiên Chúa Người Cha” (Đnl 32,6 - Tv 67, 6 - Is 63, 16 Gr 2, 4.1). Và các “con cái” của Thiên Chúa là dân tộc Israel (Xh 4,22 -Hs 11,1), hay hiện thân là ông Vua (2 Sm 7,14 - Tv 110,3) hơn những người công chính (Kn 2, 18 - 5,5 - 18, 13). Sau cùng, ta nhận thấy Thần Khí của Thiên Chúa xâm nhập một số người (St 41, 38 - Ti 6, 34 -Is 11,2 - Ed 39, 29 - Ge 3, 1).

Đúng vậy Cựu ước đã không mạc khải cách minh nhiên Ba Ngôi trong Thiên Chúa. Nhưng ngay các tác giả Tân ước cũng lập lại thứ ngôn ngữ Kinh Thánh trên, để diễn tả tính hoàn toàn mới lạ của “hiện tượng Giêsu”: Ngài trực diện với Chúa Cha, và loan báo việc thông ban Thần Khí. Khi cắt nghĩa những sự kiện đó, Kitô giáo còn phải dò dẫm suy tư rất lâu, trước khi xác định một kiểu diễn tả đức tin đầu tiên nhờ những quan niệm triết học Hi Lạp, từ Công đồng Ni-xê năm 325 đến Công đồng Kan-xê-Đoan năm 451. Trong trang Tin Mừng hôm nay, Đức Giêâu nói về Thánh Thần.

Thầy còn nhiều điều phải nói với anh em. Nhưng bây giờ anh em không có sức chịu nổi.

Đó là một kinh nghiệm mà con người chúng ta thường gặp thấy Ngay cả với những người thân yêu, chúng ta cũng khó mà "thông truyền" hết những gì mà chúng ta mang trên mình và muốn chia sẻ cho họ. Như vậy, trước khi chịu chết Đức Giêsu đã không nói hết mọi điều. Nhưng đây không chỉ là khó khăn ta quen gặp trong vấn đề diễn tả. Đây chính là mầu nhiệm đức tin mà ta chỉ dần dần bước vào. Ngay cả những bạn hữu thân thiết nhất, đã sống kề cạnh lâu ngày với Đức Giêsu, cũng không nhận thức được điều gì đã xảy ra, Người là "Ai". Họ mang quá nhiều ý kiến có sẵn về Thiên Chúa và Đấng Mê-xi-a đã được hứa ban. Họ cần phải tự lột bỏ, thay đổi ý kiến, và lớn lên trong đức tin. Chỉ có thập giá và sự Phục sinh của Người, như một thứ va chạm điện mãnh liệt, mới phá được những xác tín của họ và bó buộc họ phải tiến triển.

Phải, đức tin là một sự "tiến triển". Đó là một sức sống cần phải phát triển. Trong Thiên Chúa, luôn có những điều mới lạ cần phải khám phá, cũng như trong sự phát triển của một tương quan yêu thương với một người nào đó: hôn phu, người chồng, bạn hữu, đồng nghiệp... Biến cố bí mật của tông đồ, là những người hầu như không: hiểu biết gì về Đức Giêsu trước lúc Người ra đi, cảnh giác chúng ta không nên biến đức tin thành một Đức tin tĩnh, chỉ đặc thủ một lần là xong... "Tôi có đức tin rồi..." "Tôi không thể mất đức tin..."

Cũng như các tông đồ tôi mới chỉ ở bước đầu của một cuộc khám phá, một cuộc mạo hiểm. Lạy Chúa, đối với con, cũng có nhiều điều con chưa chịu nổi, Thần Khí của Chúa sẽ mạc khải cho con sau này, nếu con biết chăm chú lắng nghe. Xin giữ gìn thần trí con luôn thức tỉnh để đón nhận Thần Khí của Thiên Chúa! Chớ gì đừng bao giờ con tự mãn, coi mình là hiểu biết tất cả, vênh vang trước những mảnh vụn Đức tin tâm thường mà con đang sống.

Dĩ nhiên, con cũng nghĩ đến những người con đang chung sống. Họ cũng gặp một tình trạng như thế: Họ đang bước đi trên cùng "con đường đức tin" đó. Lạy Chúa Giêsu, Chúa đã nói, có những chân lý, những thái độ họ chưa khám phá ra cách sống động... Giờ đây họ chưa có thể "chịu nổi"? Lạy Chúa, xin ban cho con sự kiên nhẫn của Chúa. Chớ gì con biết tiến bước nhịp nhàng với Chúa, với những mạc khải yêu thương của Chúa... cùng đồng hành với anh em con trong bước tiến riêng của họ.

Khi nào Thần Khí sự thật đến, Người sẽ dẫn anh em tới sự thật toàn vẹn.

Tôi ghi nhận từ đẹp trên đây: "dẫn tới" Tôi hình dung ra một người dẫn đường lên núi cao. Đó là người biết rõ mọi lối đường là người yêu thích và thưởng ngoạn ngọn núi đó mà anh muốn làm cho người khác càng thích thú... Là người đi trước và giúp ta tiến lên. Nhưng như bạn biết, người dẫn đường không thay thế bạn được: chính bạn phải bước theo. Nếu vì quá mệt mỏi, bạn từ chối bước cao hơn... Anh ta không thể cưỡng chế tự do của bạn. Anh ta hiện diện ở đó, là để "hướng dẫn" bạn. Lạy Thần Linh Thiên Chúa, ánh sáng dịu dàng. Xin hướng dẫn con, để con không từ chối việc lên núi... một bước.... rồi thêm một bước nữa! để trên bước đường con đi tới, con gặp được những người dẫn đường tình nghĩa huynh đệ mà Thần Khí Chúa đang tác động.

Bởi vì, đúng vậy, đúng là một cuộc "chạy đua lên núi cao": Đức tin là cuộc tìm kiếm mầu nhiệm Thiên Chúa! Đó là chóp đỉnh không ai có thể một mình đạt tới: cần phải có một "người nào đó" dẫn lên. Cần phải có một ông thầy, một người dẫn đường biết rõ bí mật.

Trong suốt nhiều thế kỷ, các Công đồng cố gắng tìm hiểu những lời trên đây của Gioan...và kết thúc bằng cách quả quyết rằng, thực sự' Thần Khí là một "Đấng nào đó"...là một Ngôi vị... là Đấng hiểu biết mầu nhiệm thâm sâu của Thiên Chúa từ bên trong, để hướng dẫn con người đạt tới đó Trong bức ảnh diễn tả Chúa Ba Ngôi của Roublev, Thánh Thần là ngôi thứ ba, với khuôn mặt tuyệt đối giống hai ngôi kia, Chúa Cha và Chúa Con. Nhưng trong tư thế đầu Ngài hoàn toàn nghiêng về hai Ngôi kia cách âu yếm để hoàn thành chuyển động của "vòng tròn hoàn hảo" , thì mắt Ngài thực tế lại nhìn về phía trái đất, hướng đến con người đang cầu nguyện trước ảnh tượng, để "mở ra" và "thông truyền" cho con người chính sự chuyển động của Thiên Chúa: đó là Tình Yêu!

Thần Khí sự thật! Sự thật toàn vẹn!

Nhưng coi chừng! khi bàn về Thiên Chúa, sự thật không phải là thái độ tri thức... cũng như' sự hiểu biết về một con người mà ta muốn yêu thương. Trước hết, không phải là học biết, quan sát, đo nghiệm, đặt dưới ống kính hiển vi... nghiên cứu cách khoa học, như thể ta nghiên cứu một "sự vật" ở đây, thuộc về một lãnh vực khác. Hiểu biết một "Người nào đó" là bước vào mối tương quan với họ.

Nói rằng mình là "tín hữu không thực hành"... thì đó là một lời thú nhận quan trọng, nếu người đó ý thức và thực sự đã suy nghĩ kỹ. Một tình yêu nếu không được "thực hành" thì sẽ là gì? Một tương quan với một người nào đó, nếu không thể sống động và thể hiện, thì sẽ ra sao? Lạy Thần Khí sự thật, xin hướng dẫn con tới sự thật "toàn vẹn"!

Ngài sẽ không tự mình nói điều gì, nhưng tất cả những gì Người nghe, Người sẽ nói lại, và loan báo cho anh em biết những điều sẽ xảy đến.

Đó là hình ảnh của tiếng phản dội vào thần trí ta. Giữa Chúa Cha, Đức Giêsu và Thánh Thần, luôn có sự liên tục hoàn hảo. Đó là cùng một tiếng nói lặp lại nhiều lần, với cách thức khác nhau. Thánh Thần không nói gì khác về Đức Giêsu cả! Sự thật duy nhất và xác thực về Thiên Chúa, là Đức Giêsu. Mọi sự

người ta đã nói trước, và mọi điều Người ta đã nói sau... về Thiên Chúa, mà không phù hợp với những gì Đức Giêsu của Thiên Chúa tỏ lộ cho ta, thì đều sai lầm! Đó là một Thiên Chúa giả! và với sự hướng dẫn của Chúa Thánh Thần, chúng ta cần phải điều chỉnh nhiều ý tưởng sai lầm về Thiên Chúa. "Nếu Lễ Luật đã được Thiên Chúa ban qua ông Môsê, thì ân sủng và sự thật nhờ Đức Giêsu Kitô mà có" (Ga 1,17) "Tôi là Đường, là Sự Thật và là Sự Sáng (Ga 14,6).

Người sẽ tôn vinh Thầy, vì Người sẽ lấy những gì của Thầy mà loan báo cho anh em.

Như chúng ta đây biết, Đức Giêsu là Người con hoàn hảo, hoàn toàn hướng về Chúa Cha. Đức Giêsu "không thể tự mình làm bất cứ điều gì, ngoại trừ điều Người thấy Chúa Cha làm, vì điều gì Chúa Cha làm, thì Người Con cũng làm như vậy. Quả thật, Chúa Cha yêu Người Con và cho Người Con thấy mọi điều mình làm" (Ga 5,19-20). Đó là mầu nhiệm thâm sâu của Chúa Ba Ngôi: Mỗi Ngôi là sự thấu suốt trọn vẹn của Ngôi khác. Ở đây, Đức Giêsu mạc khải cho thấy, Thánh Thần bước vào hoạt động thẩm chiếu trọn vẹn đó. Những tương quan yêu thương giữa Ba Ngôi Thiên Chúa không có gì là giấu ẩn, là che đậy đóng kín: Mỗi Ngôi trong Ba Ngôi không giữ cái gì làm của riêng mình". Mọi sự đều được chia sẻ, thông ban, hiến tặng... và mọi sự đều được tiếp đón, nhận lãnh! Những lời nói trần gian của chúng ta đều trở yếu kém, để diễn tả tính chất phi thường của mối liên quan liên kết Chúa Cha, Chúa Con, và Thánh Thần. Mọi tương quan nhân loại của ta đều bắt nguồn từ mối tương quan đó! Đỉnh cao không thể vượt qua được về Thiên Chúa, đó là: mạc khải về Chúa Ba Ngôi.

Nhưng trước hết, Chúa Ba Ngôi không phải là một thứ ẩn ngữ, một thứ siêu phương trình toán học dành cho những nhà trí thức ưu hạng... Đó chỉ là một thực tại hoàn toàn giản đơn bị che giấu đối với các bậc khôn ngoan thông thái nhưng lại được mạc khải cho những người "bé mọn" (Mt 11,25). Bởi vì, nói về Thiên Chúa cũng là nói về con người, "được tạo dựng theo hình ảnh và hòa ảnh của Thiên Chúa". Bé thơ, trẻ mới sinh không biết rằng nó có một gia đình. Nhưng ngay từ những tuần lễ đầu tiên, mơ hồ nó thấy mình được che chở trong một tình yêu thương... Nó cảm thấy quanh mình một tình âu yếm, luôn đáp lại mọi cơn đói khát, mọi tiếng kêu la của nó. Trước hết nó cảm

nghiệm tình yêu đó như "một" cái gì lơ mờ, nhưng hoàn toàn mạnh mẽ và thích thú. Bé chỉ cần bật tiếng khóc, là "nó" có mặt ở đó...

Với thời gian, cuối cùng thì bé cảm nhận được rằng, sự hiện diện đó có nhiều dạng không hẳn chỉ là "một" tiếng cao và giọng trầm, khuôn mặt mịn như nhung và khuôn mặt lờ mờ những râu, bàn tay mềm mại và bàn tay sắt thép... Nhiều người đang phải sống cùng một tình thương đó quanh bé, vì bé..." (Rey-mermet). Bằng cách đó, những người đơn sơ cũng khám phá ra mầu nhiệm của Gia đình Thiên Chúa: nhờ "thực tập" ngày này qua ngày khác...cho tới lúc ở trong Gia đình.

Mọi sự Chúa Cha có đều là của Thầy , vì thế Thầy đã nói: “Người lấy những gì của Thầy mà loan báo cho anh em”.

Một lời phát biểu gây ngạc nhiên. Trước hết chúng ta hãy để cho lời đó gây bối rối nơi ta.

Một anh thợ mộc làng Nadarét tầm thường, một con người cũng mang xương thịt thấp hèn, thế mà trước ngày bị kết án tử hình bởi những nhà cầm quyền dân sự và tôn giáo của đất nước anh, đã dám cả quyết rằng "mọi sự Thiên Chúa có đều là của anh". Và không chỉ một lần trong Tin Mừng, Đức Giêsu đã gọi lên sự hiệp nhất lạ lùng như thế giữa Người và Thiên Chúa: Đức Giêsu, chính là Thiên Chúa hữu hình (ta có thể nói được như thế! bởi vì quả thực Thần Khí của Đức Giêsu, biểu lộ cách vô biên ngoài tầm mắt của ta). Và Thần Khí, chính là Đức Giêsu - tiếp tục và được lập lại mãi mãi trong tâm hồn con người. Thần Khí phản chiếu Đức Giêsu. Và Đức Giêsu phản chiếu Đức Chúa Cha vô hình. Tôi chiêm ngưỡng sự duy nhất và tính khác biệt này... Đó là sự hiệp thông các ngôi vị "nhiều mà chỉ là một": nguyên mẫu của con người! chương trình hành động cho mọi xí nghiệp, mọi gia đình, mọi xã hội. Đó là một "chóp đỉnh" thực sự mà một phần không thể đạt thấu. Chúng ta có để cho Người "hướng dẫn" ta tới đó không? ***Lạy Chúa Thánh Thần xin hãy đến!***